

سلام بر زنگ هنر

نزدیک صد سال از زمانی که هنر در برنامه‌ی درسی مدرسه‌های ایران قرار گرفت می‌گذرد، اما هنوز در بسیاری از مدرسه‌ها، به جای انجام فعالیت‌های هنری، در این ساعت درس‌های دیگر تدریس می‌شود. در شرایطی که روش‌های آموزشی مستقیم و تقلیدی بر مدرسه‌ها حاکم بودند، دانش‌آموزان دوره‌ی ابتدایی فقط در زنگ‌های انشا و هنر فضای آزادی برای تفکر و بیان خویشتن داشتند. امروزه بسیاری از روش‌های خلاق آموزشی در برنامه‌ی درسی دوره‌ی ابتدایی مورد توجه برنامه‌ریزان هستند و پرورش قوه‌ی تفکر کودکان و کسب تجربه‌های فردی در همه‌ی زمینه‌ها، برای اغلب دست‌اندرکاران فضاهای آموزشی ضروری به نظر می‌رسد.

شخصیت کودکان نقشی اساسی دارد، زیرا تربیت و تقویت حواس و پرورش ذهنیت و خلاقیت کودکان لازمه‌ی رشد آن‌ها و برای تک‌تکشان ضروری است. در واقع، این تجربیات به قشر هنرمندان منحصر نیست و همه‌ی افراد باید به این درجه از شکوفایی و خلاقیت برسند تا زندگی بهتری را تجربه کنند.

زنگ هنر فرصتی مناسب برای بیان احساسات و تخیلات کودکان و آشنایی با زیبایی‌ها و تجربه‌ی عمیق درونی است که غالباً در کلاس‌های دیگر امکان‌پذیر نیست. ارتباط نزدیک با پدیده‌های طبیعی که به شناخت عمیق‌تر و دقیق‌تر آن‌ها می‌انجامد، آشنایی با هنرمندان و آثار هنری تاریخ ایران و شناخت ویژگی‌های فرهنگی و هنری هر منطقه، از مواردی هستند که کودکان می‌توانند در زنگ هنر تجربه کنند.

کودکان از سنین پیش از دبستان خودبه‌خود به کشیدن، ساختن، خواندن، حرکات نمایشی و قصه‌گویی می‌پردازند و به فعالیت‌های مشابه علاقه نشان می‌دهند. برنامه‌ریزان با بهره‌گیری از این زمینه‌ها در جهت آموزش و پرورش کودکان، تلاش می‌کنند آن‌ها را به یادگیری عمیق‌تری برسانند. بسیاری از برنامه‌های آموزشی براساس رفتارهای ساده و مورد

هر چه دانش‌آموزان دوره‌ی ابتدایی رشد خود را با تجربه‌های متنوع‌تری سپری کنند، توانایی‌های بیشتری کسب می‌کنند. زنگ هنر امکان کسب تجربه‌های فردی و گروهی متنوع و دل‌پذیری را فراهم می‌کند که یادگیری و درک عمیق‌تر را در پی دارد. تقویت حواس، پرورش خلاقیت ذهنی، کشف استعدادها، خودباوری و ارضای

درون فقط بخشی از نتایج زنگ هنر هستند؛ البته اگر با روش‌های صحیح برگزار شود.

کودکان در حین انجام فعالیت‌های هنری، احساسات، عواطف و افکار خود را می‌شناسند و به کار می‌گیرند، و از نتایج کار خویش لذت و به توانایی‌هایشان پی می‌برند. می‌توان در برنامه‌ی آموزشی، ذوق و اشتیاق کودکان برای اجرای فعالیت‌های هنری را به سمتی هدایت کرد

که به تربیت حواس (ایجاد حساسیت نسبت به حالات درون و فضای پیرامون)، پرورش ذهنیت و خلاقیت و تلطیف روحیه منجر شود. در این فعالیت‌ها، کودکان یک تجربه‌ی عام پرورشی را پشت سر می‌گذارند که برای رشد همه‌جانبه‌ی آن‌ها ضروری است. در واقع، هدف از زنگ هنر تربیت هنرمند نیست، بلکه تربیت هنری است. این تربیت در شکل‌گیری

این دنیای جدید امیدبخش و راضی کننده است و به زندگی رنگ و بویی تازه می دهد. بسیاری از معلمان هنر امروز تحت تأثیر معلم هنر دوران کودکی یا نوجوانی خود به این مسیر قدم گذاشته اند. این راه باید برای همه ی کودکان باز باشد. آن ها باید این فعالیت ها را تجربه کنند و در ضمن این تجربه ها بیاموزند، رشد کنند، لذت ببرند، ارضا شوند و خود را باور کنند. پس به اهمیت انجام فعالیت های هنری توجه کنیم و برگزاری زنگ هنر را یک ضرورت در نظر بگیریم. بیایید دوباره به زنگ هنر سلام کنیم، به نقش معلم در کلاس های هنر اهمیت بدهیم و به روش هایی که در زنگ هنر برای آموزش و پرورش کودکان به کار گرفته می شوند، توجه کنیم. می توانیم در زنگ هنر فضایی آزاد برای بیان احساسات و عواطف کودکان و پرورش توانایی ها ایجاد کنیم تا خود را بهتر و کامل تر بشناسند، راه را بیابند و در مسیر زندگی موفقیت های زیادی را تجربه کنند.

پس از تجربیات چند دهه ای اخیر در زمینه ی برنامه ریزی و آموزش هنر در مدرسه های ابتدایی سراسر کشور، بسیاری از معلمان و کارشناسان این حوزه باور دارند که زنگ هنر در شکل گیری شخصیت سالم کودکان سهم اساسی دارد و ضرورت وجود آن را در دوره ی ابتدایی تأیید می کنند. در شماره های بعد، مطالب دیگری در پی این متن خواهد آمد که به معلمان جوان کمک می کند زنگ هنر پربارتری را اجرا و نتایج بهتری را تجربه کنند.

علاقه ی کودکان طراحی می شوند تا آن ها بتوانند ارتباط بهتر و عمیق تری با فعالیت هنری برقرار کنند. در فعالیت های هنری، تفاوت های فردی و انگیزه های درونی آشکار می شوند. به این ترتیب، راه برای کشف استعدادها و هدایت دانش آموزان به رشته های تحصیلی و شغل های متفاوت باز می شود. زنگ هنر فضایی ایجاد می کند که کودکانی که در زمینه ی درس های دیگر چندان موفق نیستند، با توانایی های خود آشنا شوند و به ابعاد تازه ای از وجود خود توجه کنند. کشف توانایی های جدید و تأیید آن ها از سوی معلم، اعتماد به نفس و موفقیت کودکان را در بخش های پرورش نیافته ی وجودشان بیشتر می کند. یکی از مهم ترین تجربه های کودکان در زنگ هنر، تجربه ی سازندگی و ایجاد هماهنگی در فعالیت های فردی و گروهی است که میل به ویرانگری و تخریب را از بین می برد و ذوق کودکان را در جهت ایجاد و حفظ زیبایی ها پرورش می دهد. با درود به تمامی معلمان هنر ایران که در طول یک قرن در زمینه ی پرورش کودکان دوره ی ابتدایی و هدایت آن ها تلاش کرده اند، باید باور کنیم، اگرچه زمان زنگ هنر در برنامه ی درسی بسیار ناچیز است، اما این فعالیت از اهمیت بسیاری برخوردار است.

در دهه های اخیر، معلمان هنر بسیاری با اجرای فعالیت های آزاد و خلاقانه، مسیر زندگی کودکان را تغییر داده و آن ها را به سمت وسویی هدایت کرده اند که دنیای تازه ای را پیش چشمانش آشکار کرده است.